

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2006

Μάθημα: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

**Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τετάρτη, 31 Μαΐου 2006
07:30 π.μ. – 10:00 π.μ.**

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ Α

Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα σε Τιμές Αγοράς	6.400
-Αποσβέσεις	<u>- 960</u>
Καθαρό Εθνικό Εισόδημα σε Τιμές Αγοράς	5.440
-Έμμεσοι Φόροι + Επιδοτήσεις (1600-800)	<u>- 800</u>
α) Εθνικό Εισόδημα (Καθαρό Εθνικό Εισόδημα σε Τιμές Συντελεστών)	4.640
-Αδιανέμητα Κέρδη + Επιδόματα Απόρων και ανέργων (-1.200 + 640)	<u>-560</u>
β) Προσωπικό Εισόδημα σε Τιμές Συντελεστών	4.080
- Φόρος Εισοδήματος και Εισφορές στο Τ.Κ.Α. (-1040-1360)	<u>-2.400</u>
γ) Διαθέσιμο Εισόδημα σε Τιμές Συντελεστών	<u>1.680</u>

(Μονάδες 11)

2. *Προσωπικό Εισόδημα* είναι το εισόδημα που απολαμβάνουν τα άτομα, ανεξάρτητα από την συμμετοχή τους ή όχι στην τρέχουσα παραγωγή.
Διαθέσιμο Εισόδημα είναι το εισόδημα που έχουν τελικά στην διάθεση τους τα άτομα που μπορούν να καταναλώσουν ή να αποταμιεύσουν.

(Μονάδες 3,5)

3. *Το κατά κεφαλή εισόδημα* είναι το εισόδημα που αναλογεί κατά μέσο όρο σε κάθε μέλος της κοινωνίας (άτομο). *Υπολογίζεται* με την διαίρεση του Εθνικού Εγχώριου Εισοδήματος δια του πληθυσμού της χώρας (αριθμού των μελών της κοινωνίας). *Το μεγαλύτερο μειονέκτημα του* είναι ότι δεν λαμβάνει υπόψη την κατανομή του εθνικού εισοδήματος.

(Μονάδες 4)

4. Προτιμότερη είναι η μέθοδος της Προστιθέμενης Αξίας διότι υπάρχει δυσκολία διάκρισης των αγαθών σε ενδιάμεσα και τελικά με κίνδυνο τους διπλούς υπολογισμούς ή παραλήψεις.

(Μονάδες 1,5)

ΕΡΩΤΗΣΗ Β

1.

α) Η πιο πάνω καμπύλη ονομάζεται καμπύλη "PHILLIPS" και παρουσιάζει το φαινόμενο της συνύπαρξης πληθωρισμού και ανεργίας, που ονομάζεται στασιμοπληθωρισμός.

(Μονάδες 2)

β) Η καταπολέμηση του στασιμοπληθωρισμού θεωρείται δύσκολη γιατί τα δημοσιονομικά ή νομισματικά μέτρα που λαμβάνει το κράτος για την καταπολέμηση του πληθωρισμού αυξάνουν την ανεργία, ενώ αντίστροφα τα μέτρα που λαμβάνει για την καταπολέμηση της ανεργίας αυξάνουν τον πληθωρισμό.

(Μονάδες 3)

γ) Τα μέτρα Δημοσιονομικής Πολιτικής που πρέπει να λάβει το κράτος με στόχο την μετακίνηση από το σημείο Α στο σημείο Β, που θα οδηγήσουν στην μείωση του πληθωρισμού είναι η αύξηση των φόρων και η μείωση των δημοσίων δαπανών. Τα μέτρα αυτά θα οδηγήσουν σε μείωση της συνολικής ζήτησης που θα έχει σαν συνέπεια την μείωση των τιμών και την μείωση του πληθωρισμού.

(Μονάδες 4)

2. (α)

Έτος	Δείκτης Τιμών	Ρυθμός Πληθωρισμού	ΑΕΠ Τρ. Τιμές	ΑΕΠ Στ. Τιμές
		%	€εκ	€εκ
2000	100	-	500	500 (5)
2001	102 (1)	2	520	509,80 (6)
2002	105	2,94 (2)	540,75 (4)	515
2003	110	4,76 (3)	560	509,09 (7)

(Μονάδες 5)

1. $100+2=102$

2. $105-102=3$

στα 102 3

100 Χ

$$\frac{3 \times 100}{102} = 2,94\%$$

3. $110-105=5$

στα 105 5

100 Χ

$$\frac{5 \times 100}{105} = 4,76$$

4. Σταθερές Τιμές = $\frac{\text{Τρέχουσες Τιμές} \times 100}{\text{Δείκτης Τιμών}}$

$$515 = \frac{X \cdot 100}{105}$$

$$100X = 515 \cdot 105$$

$$100X = 54\ 075$$

$$X = 540,75$$

$$5. \frac{500 \times 100}{100} = 500$$

$$6. X = \frac{520 \times 100}{102} \Rightarrow X \frac{52000}{102} = 509,80$$

$$7. X = \frac{560 \times 100}{110} = 509,09$$

(β) Πραγματική ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των ετών 2002 και 2003:

$$509,09 - 515 = -5,91$$

$$515 \quad -5,91$$

$$100 \quad X \quad X = \frac{-5,91 \times 100}{515} = -1,15\%$$

(Μονάδες 3)

(γ) Το **καλάθι της νοικοκυράς** είναι ένα υποθετικό καλάθι που περιλαμβάνει τα αγαθά και τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητα για μια μέση αστική οικογένεια.

Τιμάρημος είναι ο λόγος των τιμών των αγαθών και υπηρεσιών ενός έτους προς τις τιμές που είχαν τα ίδια αγαθά και υπηρεσίες σε ένα προηγούμενο έτος που λήφθηκε ως βάση.

(Μονάδες 3)

ΕΡΩΤΗΣΗ Γ

1.

(α) Φόρος είναι η αναγκαστική εισφορά που καταβάλλουν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα προς το κράτος, χωρίς να παρέχεται καμιά ειδική αντιπαροχή από το κράτος.

(Μονάδες 2)

(β) Άμεσοι φόροι: Φόρος Εισοδήματος, Φόρος Περιουσίας
Έμμεσοι φόροι: Εισαγωγικοί Δασμοί, Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

(Μονάδες 2)

(γ)

	€εκ	€εκ
Έσοδα:		
Άμεσοι φόροι	300	
Έμμεσοι φόροι	500	800
Δαπάνες:		
Σύνολο τρεχουσών δημ. δαπανών	600	
Σύνολο κεφαλ. δημ. δαπανών	100	(700)
Πλεόνασμα		100

(Μονάδες 5)

(δ) Τρέχουσες Δημόσιες Δαπάνες: Μισθοί Δημοσίων Υπαλλήλων, γραφική ύλη.
(Μονάδα 1)

(ε) Εσωτερικό και Εξωτερικό Δημόσιο Χρέος.

Σοβαρότερα προβλήματα δημιουργεί το Εξωτερικό γιατί εξοφλούνται σε συνάλλαγμα, γεγονός που μειώνει τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας.

(Μονάδες 3)

2.

(α) Το Δημοσιονομικό Έλλειμμα που παρουσιάζουν ως τώρα οι κρατικοί προϋπολογισμοί θα αυξηθεί επειδή τα συνολικά έσοδα του κράτους θα μειωθούν.

(Μονάδες 5)

(β) Για να μη επηρεαστεί το Δημοσιονομικό Έλλειμμα πρέπει το κράτος να αυξήσει τους έμμεσους φόρους ή να μειώσει τις δημόσιες δαπάνες.

(Μονάδες 2)

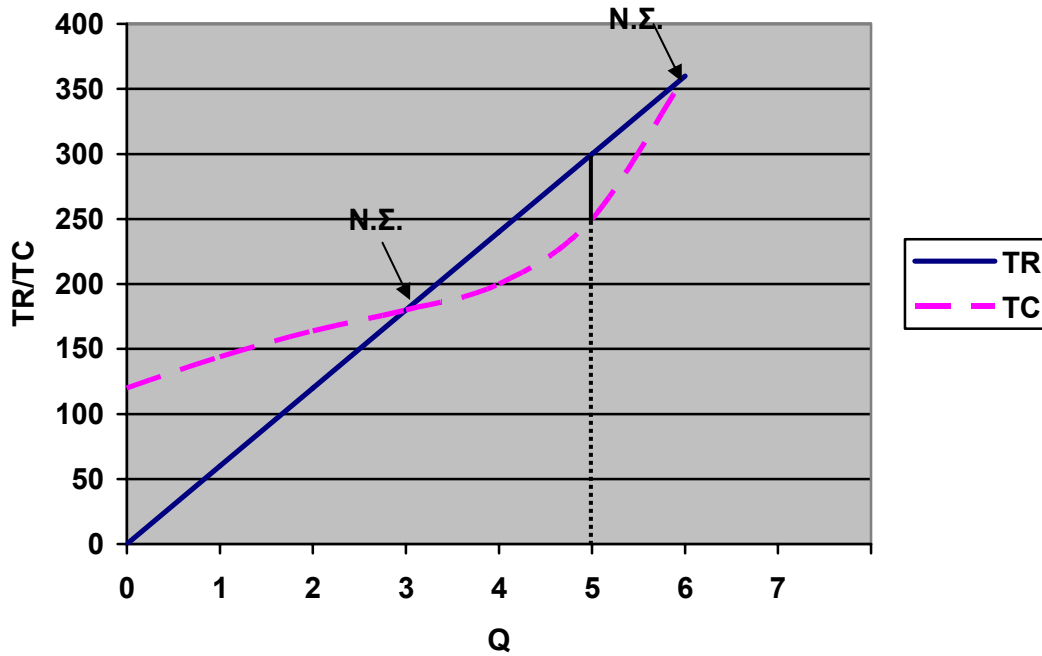
ΕΡΩΤΗΣΗ Δ

1. (α)

Μονάδες Παραγωγής Q	Συνολικό Κόστος TC	Οριακό Κόστος MC (£)	Συνολικά Έσοδα TR (£)	Κέρδος ή Ζημιά (£)
0	120	-	0	-120
1	144	24	60	-84
2	164	20	120	-44
3	180	16	180	0
4	200	20	240	40
5	250	50	300	50
6	360	110	360	0

(Μονάδες 5)

(β)

(Μονάδες 6)

(γ) Νεκρό Σημείο παραγωγής είναι το επίπεδο παραγωγής στο οποίο τα συνολικά έσοδα της επιχείρησης ισούνται με το συνολικό κόστος της, δηλαδή η επιχείρηση δεν πραγματοποιεί ούτε κέρδος ούτε ζημιά. Πραγματοποιεί μόνο το φυσιολογικό κέρδος.

(Μονάδες 3)

2. (α) Συνολικά έσοδα	$£15 \times 6\,000 =$	$£\ 90.000$
Μεταβλητό κόστος	$£7 \times 6\,000 =$	$£\ 42.000$
Σταθερό κόστος	$£6 \times 6\,000 =$	$£\ 36.000$
Κέρδος		$£\ 12.000$

ή ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ

Τιμή Πώλησης ανά μονάδα	$£15$
Κόστος ανά μονάδα ($£6 + £7$)	$£13$
Κέρδος ανά μονάδα	$£\ 2$

Συνολικό κέρδος $6\,000 \times £2 =$ $£\ 12.000$

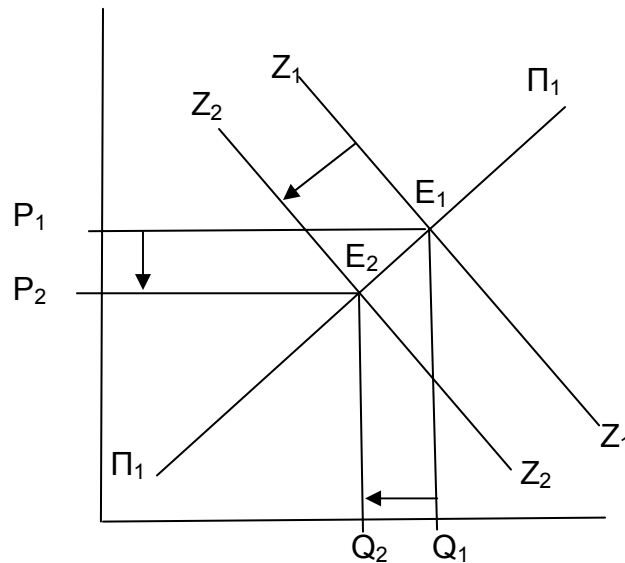
(Μονάδες 2)

(β) Συνολικά έσοδα $£13 \times 9000$		£117.000
Μεταβλητό κόστος $£7 \times 9000 = £63.000$		
Σταθερό κόστος	<u>£36.000</u>	<u>£99.000</u>
Συνολικό κέρδος		<u>£18.000</u>

(Μονάδες 4)

Ερώτηση Ε

1. (α,β) Κοτόπουλα

(α)

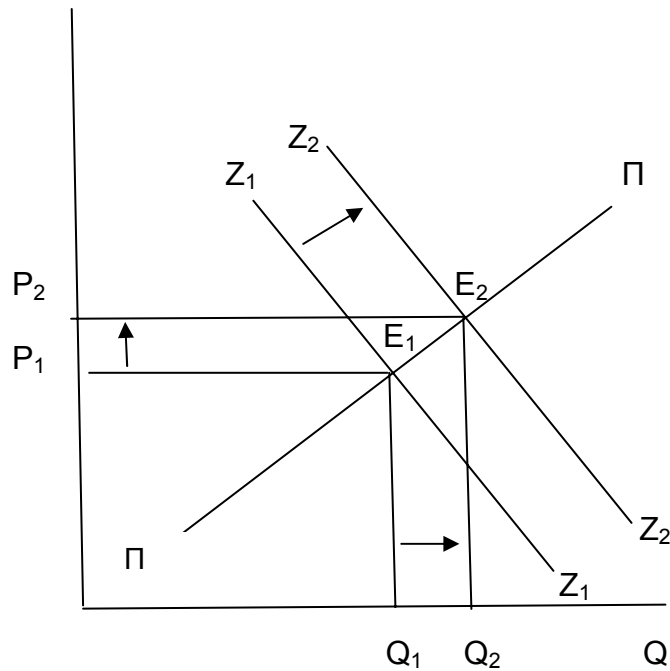
(Μονάδες 3)

(β) Εξήγηση

Η αποστροφή των καταναλωτών από τα κοτόπουλα θα προκαλέσει μείωση της ζήτησης με αποτέλεσμα τη μετατόπιση της καμπύλης ζήτησης στα αριστερά (Z_2Z_2). Το νέο σημείο ισορροπίας E_2 θα αντιστοιχεί σε χαμηλότερη τιμή P_2 και μικρότερη ποσότητα ισορροπίας (Q_2).

(Μονάδες 3)

(γ) Χοιρινό

(γ) Εξήγηση:

Επειδή τα δύο αγαθά είναι υποκατάστατα η μείωση της ζήτησης των κοτόπουλων θα οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης του χοιρινού κρέατος μετατοπίζοντας την καμπύλη της ζήτησής του προς τα δεξιά (Z_2Z_2). Αυτό θα οδηγήσει σε νέο σημείο ισορροπίας (E_2) που αντιστοιχεί σε ψηλότερη τιμή (P_2) και μεγαλύτερη ποσότητα ισορροπίας (Q_2).

(Μονάδες 3)

2.(α) Με τον όρο ελαστικότητα ζήτησης εννοούμε το μέτρο του βαθμού αντίδρασης της ζητούμενης ποσότητας στις μεταβολές της τιμής του και ορίζεται ως ο λόγος της ποσοστιαίας μεταβολής της ζητούμενης ποσότητας του αγαθού προς την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής του.

(Μονάδες 3)

(β) Επειδή $E_2 = 0,5$ είναι μικρότερη της μονάδας η ζήτηση του αγαθού χαρακτηρίζεται ως ανελαστική. Το αγαθό εμπίπτει στην κατηγορία των αγαθών πρώτης ανάγκης (ή αγαθά χωρίς στενά υποκατάστατα ή μικρής αξίας).

(Μονάδες 2)

(γ) $P_1 = 20$

$Q_1 = 80$

$E_2 = 0,5$

$$P_2 = 30 \quad Q_2 = ;$$

$$\Delta p = +10$$

$$E_2 = \frac{\Delta Q}{+\Delta P} \cdot \frac{P_1}{\Phi_1} \quad 0,5 = \frac{\Delta Q}{10} \cdot \frac{20}{80} \quad 0,5 \times 40 = \Delta Q \quad \Delta Q = 20$$

$$Q_2 = Q_1 - \Delta Q$$

$$Q_2 = 80 - 20$$

$$Q_2 = 60$$

(Μονάδες 3)

- (δ) Μια αύξηση του φόρου κατανάλωσης στο αγαθό θα ήταν αποτελεσματική στην αύξηση των εσόδων του κράτους γιατί η ζήτησή του είναι ανελαστική. Αυτό θα συμβεί γιατί η αύξηση της τιμής του αγαθού λόγω της αύξησης της φορολογίας θα επιφέρει μικρή σχετική μείωση στη ζητούμενη ποσότητα του αγαθού. (σελ. βιβλίου 189).

(Μονάδες 3)